

USVOJENI TEKSTOVI

P9_TA(2020)0264

Vladavina prava i temeljna prava u Bugarskoj

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. listopada 2020. o vladavini prava i temeljnim pravima u Bugarskoj (2020/2793(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2., 3., 6. i 10. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i članak 20. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima (ECHR) i relevantnu sudsку praksu Europskog suda za ljudska prava,
- uzimajući u obzir Odluku Komisije od 13. prosinca 2006. o uspostavi mehanizma suradnje i provjere napretka Bugarske u ispunjavanju posebnih mjerila u području reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala¹, te odgovarajuća godišnja izvješća za razdoblje 2007. — 2019., izvješće Komisije od 22. listopada 2019. o napretku Bugarske u okviru spomenutog mehanizma (COM(2019)0498),
- uzimajući u obzir posebne preporuke za Bugarsku u okviru europskog semestra objavljene 20. svibnja 2020. (COM(2020)0502),
- uzimajući u obzir presudu Europskog suda za ljudska prava od 5. studenoga 2009. u predmetu *Kolevi protiv Bugarske*²,
- uzimajući u obzir godišnje izvješće Komisije za 2019. o upravljanju proračunom EU-a i o njegovom izvršenju,
- uzimajući u obzir presudu Europskog suda za ljudska prava od 1. srpnja 2014. u predmetu *Dimitrov i ostali protiv Bugarske*³,
- uzimajući u obzir izvješće Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) za 2019.,

¹ SL L 354, 14.12.2006., str. 58.

² Presuda Europskog suda za ljudska prava od 5. studenoga 2009., *Kolevi protiv Bugarske* (zahtjev br. 1108/02).

³ Presuda Europskog suda za ljudska prava od 1. srpnja 2014., *Dimitrov i ostali protiv Bugarske* (zahtjev br. 77938/11).

- uzimajući u obzir mišljenje Venecijanske komisije od 9. prosinca 2019. o nacrtu izmjena bugarskog Zakona o kaznenom postupku i Zakona o pravosudnom sustavu u pogledu kaznenih istraga protiv vrhovnih sudaca,
- uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 06/2019 „Suzbijanje prijevara pri potrošnji sredstava EU-a za koheziju: upravljačka tijela moraju poboljšati otkrivanje prijevara, poduzimanje odgovarajućih mjera i koordinaciju relevantnih aktivnosti”,
- uzimajući u obzir mišljenje Venecijanske komisije od 9. listopada 2017. o bugarskom Zakonu o pravosudnom sustavu,
- uzimajući u obzir zajedničko mišljenje Venecijanske komisije i Ureda OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) od 19. lipnja 2017. o izmjenama bugarskog izbornog zakona,
- uzimajući u obzir mišljenje Venecijanske komisije od 23. listopada 2015. o nacrtu akta o izmjeni i dopuni Ustava (u području sudstva) Republike Bugarske,
- uzimajući u obzir odluku Odbora ministara Vijeća Europe od 3. rujna 2020. o izvršenju presuda Europskog suda za ljudska prava u predmetima *S. Z. protiv Bugarske i Kolevi protiv Bugarske*,
- uzimajući u obzir godišnje izvješće partnerskih organizacija Platforme Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara za 2020.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Parlamentarne skupštine Vijeća Europe 2296 (2019) od 27. lipnja 2019. o dijalogu s Bugarskom nakon nadzornog razdoblja,
- uzimajući u obzir djelovanje Vijeća Europe protiv gospodarskog kriminala i korupcije iz lipnja 2019.;
- uzimajući u obzir drugo izvješće o pridržavanju za Bugarsku koje je 6. prosinca 2019. donijela Skupina država protiv korupcije pri Vijeću Europe (GRECO);
- uzimajući u obzir izjavu povjerenice Vijeća Europe za ljudska prava od 3. rujna 2020. o policijskom nasilju nad novinarima u Bugarskoj i njezino izvješće nakon posjeta Bugarskoj od 25. do 29. studenoga 2019.,
- uzimajući u obzir izjavu predstavnika OEES-a za slobodu medija od 18. ožujka 2020. o brutalnom napadu na bugarskog novinara Slavija Angelova,
- uzimajući u obzir izjavu predsjednika Konferencije međunarodnih nevladinih organizacija Vijeća Europe od 9. srpnja 2020. o predloženim izmjenama bugarskog Zakona o neprofitnim pravnim osobama,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu posebnih izvjestitelja UN-a za rasizam i pitanja manjina od 13. svibnja 2020.,
- uzimajući u obzir izjavu posebne izvjestiteljice UN-a o nasilju nad ženama, njegovim uzrocima i posljedicama od 21. listopada 2019.,

- uzimajući u obzir nedavne zaključne napomene ugovornih tijela UN-a o Bugarskoj,
  - uzimajući u obzir prijedlog novog ustava Republike Bugarske podnesen 17. kolovoza 2020.,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. svibnja 2018. o medijskom pluralizmu i slobodi medija u Europskoj uniji¹,
  - uzimajući u obzir svoju raspravu o vladavini prava i temeljnim pravima u Bugarskoj od 5. listopada 2020.,
  - uzimajući u obzir raspravu koja je vođena u Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove 10. rujna 2020. o stanju mehanizma za suradnju i provjeru napretka,
  - uzimajući u obzir razmjene stajališta koje je održala Skupina za praćenje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava otkad ju je 5. rujna 2019. osnovao Odbor za građanske slobode, naročito razmjenu stajališta o situaciji u Bugarskoj održanu 28. kolovoza 2020.,
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. rujna 2020. „Izvješće o vladavini prava za 2020.: stanje vladavine prava u Europskoj uniji” (COM(2020)0580) i popratni dokument „Poglavlje o stanju vladavine prava u Bugarskoj” (SWD(2020)0301),
  - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se Europska unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina te budući da su te vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca (članak 2. UEU-a);
- B. budući da su vladavina prava, poštovanje demokracije, ljudskih prava i temeljnih sloboda te vrijednosti i načela utvrđeni u Ugovorima EU-a i međunarodnim pravnim instrumentima o ljudskim pravima obvezujući za Uniju i njezine države članice te da ih one moraju poštovati;
- C. budući da se u članku 6. stavku 3. UEU-a potvrđuje da temeljna prava, kako ih jamči Europska konvencija o ljudskim pravima i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava Unije;
- D. budući da su Povelja Europske unije o temeljnim pravima i načela koja su u njoj istaknuta dio primarnog prava Unije;
- E. budući da su sloboda izražavanja te sloboda i pluralizam medija ugrađeni u članak 11. Povelje o temeljnim pravima i članak 10. Europske konvencije o ljudskim pravima;
- F. budući da je neovisnost sudstva ključni uvjet za demokratsko načelo diobe vlasti, a potvrđena je i u stavku 1. članka 19. UEU-a, članku 47. Povelje o temeljnim pravima te članku 6. Europske konvencije o ljudskim pravima;

---

¹ SL C 41, 6.2.2020., str. 64.

- G. budući da Unija funkcionira na osnovi pretpostavke uzajamnog povjerenja da države članice poštuju demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, kao što je zapisano u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i Povelji o temeljnim pravima;
- H. budući da je vladavina prava jedna od zajedničkih vrijednosti na kojima počiva Unija i da predstavlja preduvjet za uspješno funkcioniranje cijele Unije te budući da je Komisija, zajedno s Parlamentom i Vijećem, prema osnivačkim ugovorima odgovorna za jamčenje vladavine prava kao temeljne vrijednosti Unije i da se mora pobrinuti za to da se pravo, vrijednosti i načela Unije poštuju;
- I. budući da situacija u kojoj se jedna država članica sustavno odbija pridržavati temeljnih vrijednosti Europske unije i osnivačkih ugovora kojima je slobodno pristupila utječe na cijelu Uniju i prijeti joj u cjelini; budući da bi izostanak reakcije na ovu vrstu situacije ugrozio vjerodostojnjnost Unije;
- J. budući da su Venecijanska komisija i ODIHR OESS-a utvrđili da bugarski izborni zakon sprječava lingvističku raznolikost i ostvarivanje glasačkih prava građana koji žive u inozemstvu¹;
- K. budući da je posljednjih godina javljeno o nizu incidenata upotrebe govora mržnje protiv manjina, uključujući i od strane ministara u vlasti; budući da se parlamentarni imunitet sustavno koristi kako bi se članovi bugarske narodne skupštine zaštitili od pozivanja na odgovornost zbog upotrebe govora mržnje²;
- L. budući da je proteklih godina uvelike narastao broj prijava o zloupotrebi sredstava Unije u Bugarskoj i treba ih detaljno istražiti; budući da su proteklih mjeseci građani Bugarske posvjedočili velikom broju navoda o korupciji u visokim krugovima, od kojih su neki izravno implicirali predsjednika vlade; budući da su proteklih mjeseci međunarodni mediji u više navrata izvijestili o mogućim međusobnim vezama između kriminalnih skupina i javnih vlasti u Bugarskoj;
- M. budući da je Ured tužitelja podigao optužnicu protiv bivšeg ministra okoliša i voda, bivšeg zamjenika ministra okoliša i voda te bivšeg zamjenika ministra gospodarstva, koje je vlada odmah razriješila dužnosti;
- N. budući da su ta otkrića dovela do velikih demonstracija i prosvjeda civilnog društva koji su neprekidno trajali više od tri mjeseca i tijekom kojih su Bugari tražili pravdu, poštovanje vladavine prava i neovisno sudstvo te prosvjedovali protiv erozije demokracije i endemične korupcije; budući da su prosvjednici, među ostalim, tražili ostavku vlade i državnog odvjetnika, kao i neposredno raspisivanje parlamentarnih izbora; budući da su na te prosvjede pripadnici tijela kazneno pravnog progona navodno odgovorili s nerazmernim nasiljem;
- O. budući da je pravo na prosvjedovanje temeljno pravo i ne može podlijegati mjerama opće ili apsolutne zabrane ili kontrole te se može ograničiti jedino zakonitim, razmernim i nužnim policijskim mjerama u iznimnim okolnostima; budući da bi svi prosvjedi trebali biti zaštićeni tim pravom; budući da tijela kaznenog progona trebaju

¹ Zajedničko mišljenje Venecijanske komisije i ODIHR-a OESS-a od 19. lipnja 2017. o izmjenama bugarskog izbornog zakona, CDL-AD(2017)016.

² Povjerenica Vijeća Europe za ljudska prava, izvješće nakon posjeta Bugarskoj od 25. do 29. studenog 2019., 31. ožujak 2020., str. 33 i str. 38.

dati prioritet dobrovoljnom razilaženju pred upotrebom sile; budući da je sloboda okupljanja usko povezana sa slobodom izražavanja te se izričito navodi da svaka osoba ima pravo na slobodu izražavanja, među ostalim na slobodu mišljenja te primanje i širenje informacija i ideja bez miješanja tijela javne vlasti i bez obzira na granice;

- P. budući da su ministar unutarnjih poslova, ministar financija, ministar gospodarstva i ministar turizma podnijeli ostavke 15. srpnja 2020., a ministar pravosuđa 26. kolovoza 2020.,
- Q. budući da je predsjednik vlade najavio da će dati ostavku kada Nacionalna skupština donese odluku o raspisivanju izbora za Veliku nacionalnu skupštinu¹;
- R. budući da u vezi borbe protiv korupcije u Bugarskoj i dalje postoje razlozi za ozbiljnu zabrinutost; budući da to predstavlja prijetnju povjerenju građana u javne institucije;
- S. budući da prema posebnoj anketi Eurobarometra o stavu građana EU-a prema korupciji, čiji su rezultati objavljeni u prosincu 2020., 80 % anketiranih Bugara korupciju smatra raširenom pojmom u njihovoj zemlji, a 51 % smatra da je u prethodne tri godine porasla;
- T. budući da je prema indeksu vladavine prave Svjetskog projekta pravde iz 2020. Bugarska na 53. mjestu od 128 zemalja, a u kontekstu Unije je na pretposljednjem; budući da je prema Međunarodnom indeksu percepcije korupcije iz 2019. objavljenom početkom ove godine, Bugarska na dnu liste zemalja iz regije Unije, a na 74. mjestu u svijetu;
- U. budući da dinamično civilno društvo i pluralistički mediji imaju ključnu ulogu u promicanju otvorenog i pluralističkog društva, sudjelovanja javnosti u demokratskom procesu i jačanju odgovornosti vlada; budući da se stanje slobode medija u Bugarskoj pogoršava, kao što to pokazuju izvješća koja su objavili Reporteri bez granica; budući da Svjetski indeks slobode tiska za 2020., objavljen u travnju 2020., Bugarsku smješta na 111. mjesto u svijetu, što je posljednje mjesto među državama članicama EU-a već treću godinu zaredom; budući da Platforma Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara izdaje tri upozorenja prve razine o teškim i štetnim kršenjima slobode medija, a bugarske vlasti na ta upozorenja još nisu odgovorile; izražava zabrinutost zbog utjecaja trećih zemalja u medijskom okruženju kao dijela šire strategije širenja propagande i dezinformacija protiv EU-a;
- V. budući da institucije u Bugarskoj još uvijek pokazuju niz nedostataka, naročito kad je riječ o neovisnosti sudstva, koje nedostatke je tijekom godina konstatirala Komisija u izvješćima koje je podnosila u sklopu mehanizma za suradnju i provjeru napretka (CVM); budući da je, međutim, u zadnjem izvještaju CVM-a objavljenom 22. listopada 2019. Komisija utvrdila da je napredak koji je Bugarska pokazala u sklopu tog mehanizma dostatan da opravda obveze koje je preuzeila prilikom pristupanja Uniji pa je stoga preporučila da se mehanizam zatvori; budući da konačnu odluku o zatvaranju mehanizma o suradnji i provjeri napretka Komisija mora donijeti nakon što uzme u obzir zamjedbe Parlamenta i Vijeća; budući da je predsjednik Sassoli u jednom pismu izrazio podršku zatvaranju mehanizma, ali je naglasio potrebu da se provedu i izvrše

---

¹ <https://government.bg/bg/prestsentar/novini/obrashtenie-na-ministar-predsedatelya-boyko-borisov>

preuzete obveze i reforme te istaknuo situaciju glede neovisnosti sudstva, korupcije i slobode medija;

- W. budući da bi novi sveobuhvatni mehanizam za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, za kakav se zauzima Parlament, s godišnjim ciklusima praćenja i koji bi se jednako odnosio na sve države članice, trebao obuhvaćati sve vrijednosti sadržane u članku 2. UEU-a i u konačnici zamijeniti mehanizme suradnje i praćenja napretka za Rumunjsku i Bugarsku;
- X. budući da je u nedavno objavljenom Izvješću o vladavini prava za 2020. utvrđeno da u Bugarskoj i dalje postoje izazovi u pogledu neovisnosti tužilaštva o izvršnoj vlasti te se ukazuje na neuspjeh u primjeni učinkovitog sustava kojem bi glavni tužitelj bio odgovoran; budući da se u izvješću ističe i zabrinutost u pogledu učinkovitosti istraga, kaznenog progona i suđenja u slučajevima korupcije u Bugarskoj; budući da se u izvješću izdvaja više problema u području slobode medija, od učinkovitosti nacionalnih tijela za medije u Bugarskoj do nedostatka transparentnosti vlasništva nad medijima te prijetnji novinarima i napada na njih;
- 1. duboko žali zbog činjenice što je razvoj događaja u Bugarskoj doveo do značajnog pogoršanja u pogledu poštovanja načela vladavine prava, demokracije i temeljnih prava, uključujući neovisnost sudstva, diobu vlasti, borbu protiv korupcije i slobodu medija; izražava svoju solidarnost s bugarskim narodom odnosno s njegovim legitimnim zahtjevima i težnjama pravdi, transparentnosti, odgovornosti i demokraciji;
- 2. ističe kako je od iznimne važnosti zajamčiti puno poštovanje vrijednosti nabrojanih u članku 2. UEU-a, kao i jamčenje temeljnih prava kako su utvrđena u Povelji o temeljnim pravima; poziva bugarske vlasti da osiguraju puno i bezuvjetno poštovanje tih vrijednosti i prava;
- 3. prima na znanje prijedlog da se sazove Velika narodna skupština kako bi se usvojio novi ustav; naglašava da svaka ustavna reforma mora biti predmetom temeljite i široke javne rasprave te da se mora temeljiti na pravom savjetovanju sa svim dionicima, naročito civilnim društvom, te da mora biti usvojena najširim mogućim konsenzusom; prima na znanje pismo koje je predsjednik Narodne skupštine poslao predsjedniku Venecijanske komisije 18. rujna 2020. podnijevši pri tom službeni zahtjev za pružanje stručne podrške i izdavanje mišljenja Venecijanske komisije o nacrtu novog ustava Republike Bugarske; pozive bugarske vlasti da i same zatraže ocjenu Venecijanske komisije i tijela drugih relevantnih međunarodnih organizacija o mjerama koje razmatraju prije nego se one konačno odobre;
- 4. prima na znanje usvajanje izmjena bugarskog izbornog zakona u drugom čitanju; sa zabrinutošću primjećuje da je bugarska skupština trenutačno u procesu usvajanja novog izbornog zakona, a redovni se parlamentarni izbori trebaju održati za manje od sedam mjeseci; poziva bugarske vlasti da osiguraju puno poštovanje izbornog zakonodavstva sa svim preporukama Venecijanske komisije i ODIHR-a OEES-a, naročito u pogledu stabilnosti temeljnih elemenata izbornog zakona, koji ne bi smjeli biti podložni izmjenama u razdoblju manjem od godine dana prije izbora;
- 5. duboko je uvjeren u to da bugarska skupština mora igrati ključnu ulogu u osiguravanju odgovornosti izvršne vlasti te da je jedan od nužnih vršitelja demokratske kontrole kojom se podupire vladavina prava; zabrinut je zbog prakse vladajuće većine da

zakonodavstvo usvaja na brzinu, bez prave rasprave ili savjetovanja s dionicima; konstatira da je povjerenje javnosti u bugarski parlament na vrlo niskoj razini¹; žali što su u prostorima Narodne skupštine postavljene restrikcije za novinare, kojima se ograničava pristup zastupnicima, čime se ograničavaju mogućnosti medija da prate rad zakonodavca;

6. duboko je zabrinut zbog činjenice da su neka od sistemskih pitanja sudstva koja su identificirali Europski sud za ljudska prava i Venecijanska komisija i dalje neriješena, posebice u pogledu odredbi koje se odnose na Vrhovno sudske vijeće i državnog odvjetnika, a naročito izostanak bilo kakvog efektivnog mehanizma za pozivanje na odgovornost ili bilo kakvog oblika kontrole njihova rada; inzistira na tome da bugarske vlasti moraju u potpunosti poštovati sudske praksu Europskog suda za ljudska prava i preporuke Vencijanske komisije i GRECO-a koje se odnose na sudstvo, naročito u pogledu Vrhovnog sudskega vijeća i statusa državnog odvjetnika, kako bi se osigurala neovisnost sudstva; primjećuje da Komisija u svojem izvješću od 22. listopada 2019. o napretku Bugarske u sklopu mehanizma o suradnji i praćenju napretka spominje široku raspravu koja se održala u medijima, u okviru koje su neki dionici izrazili svoju zabrinutost u pogledu postupka imenovanja i glavnog kandidata za državnog odvjetnika, te da su ulične prosvjede organizirale organizacije civilnog društva;
7. zabrinut je što uporno izostaju istrage o korupciji u visokim krugovima s bilo kakvim konkretnim rezultatima; primjećuje da su korupcija, neučinkovitost i izostanak pozivanja na odgovornost i dalje problemi koji prožimaju sudstvo te da je javno povjerenje u sudske sustave i dalje nisko zbog percepcije sudaca kao osoba podložnih političkom pritisku koje pravdu dijele nejednakom; primjećuje da je pokrenut veći broj istraga o slučajevima korupcije u visokim krugovima, uključujući one s prekograničnim aspektima, protiv visoko pozicioniranih dužnosnika i osoba od velikog javnog interesa; sa zabrinutošću primjećuje razmimoilaženja između odluka nižih i viših sudske instanci, što također pridonosi izostanku pravomoćnih i efektivnih osuda; ukazuje na potrebu da se provedu ozbiljne, nezavisne i aktivne istrage i ostvare rezultati u području anti-korupcije, organiziranog kriminala i pranja novca te da se podrobno razmotre navodi o korupciji u visokim krugovima nakon audio snimaka koje su izašle na vidjelo u ljeto 2020. i u odnosu na skandale „Apartment-gate” i „Kuća za goste”, aferu s tankerom, slučaj s imanjem Rosenets na obali mora i skandal s ilegalnim transferom novca iz Bugarske banke za razvoj, koji svi zajedno ukazuju na duboke i sistemske slabosti vladavine prava i anti-korupcijskih mera u Bugarskoj; izražava, nadalje, zabrinutost zbog primjera manjkavosti vladavine prava u Bugarskoj koji nisu toliko eksponirani u javnosti, poput načina na koji se postupalo s vlasnicima stanova u objektu Sunset Resort u mjestu Pomorie; pozdravlja osnivanje nove ujedinjene anti-korupcijske agencije u Bugarskoj; poziva bugarske vlasti da se pobrinu za to da ta agencija može učinkovito upravljati širokim djelokrugom za koji je odgovorna, uključujući prevenciju, istrage i konfiskaciju nezakonite imovine;
8. izražava duboku zabrinutost zbog ozbiljnog narušavanja slobode medija u Bugarskoj tijekom proteklog desetljeća; poziva bugarske vlasti da potiču povoljno ozračje za slobodu izražavanja, naročito putem veće transparentnosti u pogledu vlasništva medija i onemogućavanjem pretjerane koncentracije vlasništva nad medijima i distribucijskim mrežama, također pomoći pravilne primjene postojećeg zakonodavnog okvira i putem ukidanja kaznenih odredbi protiv klevetničkih djela; naglašava potrebu da se sastav i

---

¹

<https://www.gallup-international.bg/43810/public-opinion-political-situation>

mandat Vijeća za elektroničke medije učine nezavisnjim, odnosno učinkovitijim; zabrinut je što se izvještava o kontinuiranoj praksi utjecaja na medije putem preferencijalnih dodjela sredstava Unije medijima koji su skloni vlasti;

9. primjećuje da je zaštita novinara od vitalnog interesa za društvo; poziva bugarske vlasti da novinarima pruže zaštitu u svako doba i tako očuvaju njihovu nezavisnost; snažno osuđuje slučajeve u kojima su novinari kritički nastrojeni prema vlasti postali meta klevetničkih kampanja te poziva bugarske vlasti da suzbija takve nedemokratske prakse; izražava žaljenje zbog nasilja nad reporterima i uništavanja njihove tehničke opreme; apelira na bugarske vlasti da pokrenu sveobuhvatnu istragu o slučajevima nasilja protiv novinara koji izvještavaju o prosvjedima; poziva bugarske vlasti da se pobrinu za to da policajci i drugi službenici poštuju slobodu tiska i da novinarima i drugim profesionalcima iz područja medija omoguće sigurno izvještavanje o demonstracijama; naglašava da je nasilje od strane pripadnika državnih službi u suprotnosti s obvezom država članica da podupiru slobodu tiska i zaštite sigurnost novinara¹;
10. poziva bugarske vlasti da u potpunosti i na sveobuhvatan način razmotre upozorenja podnesena Platformi Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara te da se u potpunosti pridržavaju preporuka Povjerenice za ljudska prava Vijeća Europe kako bi novinarima u Bugarskoj pružili sigurno okružje;
11. izražava svoju nedvojbenu podršku bugarskom narodu i njegovim legitimnim zahtjevima i težnjama pravdi, transparentnosti, odgovornosti i demokraciji; čvrsto vjeruje da su mirne demonstracije temeljno pravo u svakoj demokratskoj zemlji i podržava pravo naroda da mirno prosvjeduje; osuđuje svaki oblik nasilja protiv mirovih demonstracija; ističe da sloboda izražavanja i sloboda informiranja moraju biti poštovane u svim vremenima; naglašava da su upotreba nasilja i nerazmjerne sile neprihvatljivi; posebno je zaprepašten zbog navoda o upotrebni sile protiv žena i djece, uključujući djecu s invaliditetom; zabrinut je što se provode protupravne i pretjerane revizije privatnih poslovnih subjekata koji su javno izrazili svoju podršku prosvjednicima; osuđuje nasilnu i nerazmjernu intervenciju policije za vrijeme prosvjeda u srpnju, kolovozu i rujnu 2020.; poziva bugarske vlasti da osiguraju punu, transparentnu, nepristranu i učinkovitu istragu postupaka policije;
12. osuđuje nehumane uvjete u bugarskim zatvorima koje je utvrdio Europski sud za ljudska prava, uključujući prenapučenost, loše sanitarne i materijalne uvjete, ograničene mogućnosti za aktivnosti izvan ćelija, neadekvatnu medicinsku skrb i slučajeve produžene primjene restriktivnih zatvorskih režima²;
13. izražava duboku zabrinutost zbog činjenice da se nakon 45 presuda protiv Bugarske koje je donio Europski sud za ljudska prava bugarske vlasti ne pridržavaju svoje obveze

¹ Povjerenica Vijeća Europe za ljudska prava, izjava naslovljena „Bugarska mora istražiti policijsko nasilje nad novinarima”, Strasbourg, 3. rujna 2020.

² Vidjeti presude od 27. siječnja 2015., *Neshkov i ostali protiv Bugarske* (zahtjevi br. 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 i 9717/13); 12. svibnja 2017., *Simeonovi protiv Bugarske* (zahtjev br. 21980/04); 21. siječnja 2016., *Boris Kostadinov protiv Bugarske* (zahtjev br. 61701/11); 29. lipnja 2017., *Dimcho Dimov protiv Bugarske* (br. 2) (zahtjev br. 77248/12); 17. studenoga 2015., *Dimitrov i Ridov protiv Bugarske* (zahtjev br. 34846/08) i 5. listopada 2017., *Kormev protiv Bugarske* (zahtjev br. 39014/12).

da provedu učinkovite istrage; smatra da su ti opetovani propusti otkrili postojanje sistemskog problema¹; ističe da prema godišnjem izvješću Vijeća Europe o kontroli izvršenja presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava za 2019., postoji 79 važnih presuda protiv Bugarske na čije se izvršenje još uvijek čeka;

14. zabrinut je zbog toga što se, usprkos nekoliko direktiva EU-a o procesnim pravima osumnjičenika i optuženih osoba, kako su navedena u planu iz 2009., procesna prava u Bugarskoj još uvijek dovoljno ne poštuju; smatra da to ima dubokog utjecaj na temeljna prava²;
15. osuđuje sve slučajeve govora mržnje, diskriminacije ili neprijateljskog ponašanja prema ljudima romskog podrijetla, ženama, pripadnicima skupine LGBTI i pripadnicima drugih manjinskih skupina, što je i dalje pojava koja izaziva ozbiljnu zabrinutost; poziva vlasti da oštro reagiraju na slučajeve govora mržnje, uključujući od strane visoko pozicioniranih političara, da pojačaju pravnu zaštitu protiv diskriminacije i kaznenih djela iz mržnje te da efektivno istražuju i pokreću progon za takva kaznena djela; pozdravlja sudsku zabranu održavanja godišnjeg neonacističkog „Lukovog marša” i pokretanje istrage o organizaciji koja iza njega stoji - „BNU”; poziva bugarsku vladu da pojača suradnju s međunarodnim i lokalnim promatračima ljudskih prava te da poduzme sve potrebne mjere kako bi učinkovito zaštitila prava manjina, naročito prava na slobodu izražavanja i slobodu udruživanja, među ostalim i tako što će izvršiti relevantne presude Europskog suda za ljudska prava³; poziva bugarske vlasti i dužnosnike da oštro osude sve činove nasilja i govora mržnje protiv manjina;
16. žali zbog neprijateljske klime koja u nekim naseljenim zajednicama vlada protiv naroda romskog podrijetla, naročito onih koji su morali napustiti svoje domove nakon okupljanja u kojima su na meti bile njihove zajednice na nekoliko mjesta; žali zbog mobinga i nasilnih deložacija pripadnika romskog naroda u području Voyvodinovo; poziva vlasti da hitno počnu rješavati situaciju pogodenih osoba; smatra da se odlučne mjere za poboljšanje opće situacije sa smještajem osoba romskog podrijetla trebaju nastaviti; smatra da je potrebno u potpunosti iskorijeniti obrazovnu segregaciju djece romskog podrijetla; poziva vlasti da stanu na kraju govoru mržnje i rasnoj diskriminaciji protiv pripadnika romske manjine u sklopu odgovora na pandemiju bolesti COVID-19 te da zaustave operacije policije kojima su tijekom pandemije na meti romske četvrti;
17. prima na znanje odluku Ustavnog suda od 27. srpnja 2018. o neusklađenosti Istanbulske konvencije s Ustavom Bugarske; žali zbog činjenice da ta odluka sprječava Bugarsku da ratificira tu Konvenciju; duboko je zabrinut zbog upornog negativnog javnog diskursa o toj Konvenciji, koji je k tome i pogrešno predstavlja, a na njega je utjecala rasprostranjena kampanja dezinformacija i kleveta koja je uslijedila nakon što su o toj

¹ Vidjeti presudu Europskog suda za ljudska prava od 3. ožujka 2015., *S. Z. protiv Bugarske* (zahtjev br. 29263/12).

² Vidjeti posljednje izvještaje o periodičnim posjetima Europskog odbora za suzbijanje mučenja i nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

³ Presude od 19. siječnja 2006., *Ujedinjena Makedonska organizacija Ilinden i ostali protiv Bugarske* (zahtjev br. 59491/00); od 18. listopada 2011., *Ujedinjena Makedonska organizacija Ilinden i ostali protiv Bugarske* (br. 2) (zahtjev br. 34960/04); od 11. siječnja 2018., *Ujedinjena Makedonska organizacija Ilinden i ostali protiv Bugarske* (br. 3) (zahtjev br. 29496/16) I 11. siječnja 2018., *Yordan Ivanov i ostali protiv Bugarske* (zahtjev br. 70502/13).

temi negativno izvještavali neki mediji s navodnim vezama s vladom i oporbenim strankama, pri čemu je dodatni razlog za zabrinutost to što su u tome sudjelovali političari i političke stranke zastupljene u bugarskom parlamentu; zabrinut je što taj uporno negativni stav prema Konvenciji dodatno pridonosi stigmatizaciji osjetljivih skupina izloženih riziku od rodno uvjetovanog nasilja, čiju su situaciju posebno pogoršali COVID-19 i mjere konfinacije diljem Europe, uključujući Bugarsku, i što on dodatno potiče i usađuje osjećaj nekažnjivosti među počiniteljima rodno uvjetovanih kaznenih djela; žali zbog činjenice da su se nedavne promjene Kaznenog zakona kojima su uvedene strože kazne za rodno uvjetovano nasilje pokazale nedostatnima za rješavanje tog složenog pitanja i, naročito, za njegovu prevenciju; poziva stoga bugarske vlasti da pojačaju prevenciju i borbu protiv obiteljskog nasilja, da učine sve što je potrebno kako bi omogućile ratifikaciju Istanbulske konvencije te da uvedu sve elemente Konvencije koji su u skladu s ustavnim poretkom i istodobno rade na traženju šireg rješenja za preostale elemente, kao i da povećaju broj skloništa i drugih socijalnih usluga potrebnih za pružanje podrške žrtvama obiteljskog nasilja;

18. smatra da u svim sferama treba eliminirati diskriminaciju protiv osoba na temelju njihove spolne orijentacije ili rodnog identiteta, i u okviru zakona i u praksi; poziva bugarske vlasti da izmjene Zakon o zaštiti od diskriminacije i izrijekom uključe rodni identitet kao osnovu za diskriminaciju; poziva bugarske vlasti da izmjene važeći Kazneni zakon i njime obuhvate kaznena djela iz mržnje i govor mržnje na temelju spolne orijentacije, rodnog identiteta i izražavanja, te spolnih značajki; poziva bugarske vlasti da primjenjuju sudsku praksu Europskog suda i Europskog suda za ljudska prava te da u tom kontekstu rješavaju situacije istospolnih partnera i roditelja kako bi im osigurali uživanje prava na nediskriminaciju *de iure* i *de facto*, te da uspostave odgovarajući pravni okvir kojim će se predvidjeti jednaka prava za sve parove;
19. zabrinut je što je osobama kojima je možda potrebna međunarodna zaštita onemogućen ulazak na bugarski teritorij ili su izbačene iz zemlje, ponekad i silom, bez mogućnosti da zatraže azil ili individualnu procjenu¹; naročito je zabrinut zbog uz nemirujućih slučajeva deportacije članova turske oporbe, što predstavlja kršenje međunarodnih ugovora i valjanih sudske naloga koje su izdali nadležni bugarski sudovi²; poziva bugarske vlasti da osiguraju punu usklađenost zakonodavstva i prakse o azilu s pravnom stečevinom o azilu i Poveljom o temeljnim pravima; poziva Komisiju da postupku zbog povrede prava protiv Bugarske da prioritet;
20. izražava duboku zabrinutost zbog predloženih izmjena Zakona o neprofitnim pravnim osobama, koje bi mogle stvoriti vrlo neprijateljsko ozračje za one organizacije civilnog društva s javnom koristi koje se financiraju iz inozemstva te dovesti u sukob načelo slobode udruživanja s pravom na privatnost³; apelira na bugarske vlasti da podrobno razmotre etabliranu sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava u tom pogledu;

---

¹ Odbor UN-a za ljudska prava, Zaključne opaske četvrtog periodičnog izvješća o Bugarskoj, 15. studenoga 2018., stavci 29. i 30.

² Europski sud za ljudska prava, zahtjev u postupku, *Abdullah Büyüük protiv Bugarske* (zahtjev br. 23843/17); Ministarstvo vanjskih poslova SAD-a, Ured za demokraciju, ljudska prava i rad, Bugarska ,2016. Izvješće o ljudskim pravima, str. 16.

³ Vijeće Europe, izjava predsjednika Konferencije međunarodnih nevladinih organizacija, „Predložene izmjene Zakona o neprofitnim pravnim osobama u Bugarskoj izazivaju zabrinutost”, 9. srpnja 2020.

21. primjećuje da je u okviru mehanizma suradnje i praćenja napretka Bugarska ostvarila određen napredak; poziva bugarsku vladu da u okviru kontinuiranog izvršavanja svojih obveza surađuje s Komisijom, u skladu s načelom iskrene suradnje, kako je navedeno u UEU-u; poziva bugarske vlasti da se suzdrže od svih jednostranih reformi koje bi poštivanje vladavine prava izložile riziku, naročito neovisnost sudstva i diobu vlasti; primjećuje da je Komisija naznačila da neće još zatvoriti mehanizam suradnje i praćenja napretka za Bugarsku; poziva Komisiju da reformu sudstva i borbu protiv korupcije u Bugarskoj nastavi pratiti u okviru mehanizma suradnje i praćenja napretka sve dok se ne uspostavi u potpunosti funkcionirajući mehanizam za praćenje poštovanja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava, koji će se jednako primjenjivati na sve države članice; poziva, nadalje, Komisiju da se, gdje je to prikladno, posluži i drugim dostupnim instrumentima, uključujući postupak zbog povrede prave, Okvir za vladavinu prava i proračunske instrumente, kada budu dostupni;
22. pozdravlja objavu prvog godišnjeg izvješća EU-a o vladavini prava kojim se obuhvaćaju sve države članice; prima na znanje probleme koje je Komisija utvrdila u brojnim područjima koja se odnose na Bugarsku; poziva bugarske vlasti da brzo riješe spomenute probleme;
23. naglašava potrebu da se bugarska vlada, u suradnji s Komisijom, pobrine za strožu kontrolu trošenja sredstava Unije te da bez odgađanja reagira kada postoje razlozi za zabrinutost da se novac poreznih obveznika koristi za bogaćenje krugova povezanih s vladajućom strankom;
24. pozdravlja pristupanje Bugarske Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO) i uvjeren je da će njezino sudjelovanje u Uredu europskog javnog tužitelja samo po sebi dovesti do strožeg nadzora nad pravilnom upotrebom sredstava EU-a u ovom pogledu;
25. ponavlja svoje stajalište o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama¹, uključujući potrebu za zaštitom prava korisnika, te poziva Vijeće da što prije započne međuinstitucijske pregovore;
26. poziva bugarske vlasti da istraže otkrića iz dokumenata Mreže za progon financijskih kaznenih djela (FinCEN) koja pokazuju da su tri bugarske banke obrađivale plaćanja za koja je utvrđeno da su visokorizična u pogledu pranja novca i da su povezana s organiziranim kriminalnom i terorizmom; smatra da Bugarska treba poduzeti odlučne mjere kako bi poboljšala nadzor bankarskog sektora i ojačala mjere za sprečavanje pranja novca, među ostalim jačanjem institucija koje istražuju te probleme; ističe kako se u dokumentima FinCEN-a razotkrivaju nedostaci globalnog sustava i njegova osjetljivost na zlouporabu od strane kriminalaca i korumpiranih pojedinaca te naglašava hitna potreba za poboljšanjem nadzora banaka diljem svijeta i usvajanjem boljih mehanizama za obrađivanje prekograničnih transakcija; poziva Komisiju i države članice da ubrzaju rad u tom području, među ostalim osnivanjem europskog nadzornog tijela, na što je Parlament već prethodno pozivao;
27. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost

---

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0349.

i suradnju i Ujedinjenim narodima.